

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU

Kanun Numarası : 2547

Kabul Tarihi : 4/11/1981

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 6/11/1981 Sayı : 17506

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 21 Sayfa : 3

Ek Madde 46- (Ek: 1/7/2022-7417/33 md.)

Uluslararası tanınırlığı olan yabancı yükseköğretim kurumlarında veya Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile bağlı veya ilgili birimlerin araştırma merkez ve enstitülerinde ya da teknoloji geliştirme bölgelerinde, araştırma altyapılarında, özel sektör Ar-Ge merkezleri yahut laboratuvarlarında fiilen çalışan doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacılar; kendi talepleri, ilgili kurumların karşılıklı mutabakatı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile giderleri özel bütçeden karşılanmak üzere yükseköğretim kurumlarında süresi bir yılı geçmemek üzere kısmi zamanlı görevlendirilebilirler. Bu madde kapsamında görevlendirilenlere, 40.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen tutar ve ödeme esaslarına göre aylık ücret ödenir. Kamu kurum ve kuruluşları personelinden bu kapsamda görevlendirileceklerin aylık, ödenek, her türlü tazminatları ile diğer sosyal hak ve yardımları kendi kurum ve kuruluşlarınca ödenir. Bu şekilde görevlendirilenlerin bilimsel yayın ve çalışmaları dikkate alınarak görev süreleri aynı usulle uzatılabilir. Bunlar görevlendirildikleri yükseköğretim kurumunda lisans veya lisans üstü öğretim, danışmanlık, bilimsel araştırma ve uygulama, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir. Bu kapsamda görevlendirilebilecek personel sayısı ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2'si ile sınırlıdır.

DOKTORA DERECEŚİNE SAHİP TÜRK VEYA YABANCI UYUKLU NİTELİKLİ ARAŞTIRMACILARIN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA KİSMİ ZAMANLI GÖREVLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR*

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) (23/11/2023 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik fıkra) Bu Usul ve Esasların amacı, uluslararası tanınırlığı olan yabancı yükseköğretim kurumlarında veya bünyesinde Ar-Ge faaliyetleri yürütülen yurt dışındaki kurum ve kuruluşlarda; yurt içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile bağı veya ilgili birimlerin araştırma merkezi ve enstitülerinde ya da teknoloji geliştirme bölgelerinde, araştırma altyapılarında, özel sektör Ar-Ge merkezleri veya Ar-Ge amaçlı çalışan birimlerinde yahut laboratuvarlarında fiilen çalışan doktora derecesine sahip Türk veya yabancı uyruklu nitelikli araştırmacıların yükseköğretim kurumlarında kısmi zamanlı olarak görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Usul ve Esaslar, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 46 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 - (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Ar-Ge: 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında çıktıkları özgün, deneysel, bilimsel ve teknik içerik taşıyan faaliyetleri,

b) Kısmi zamanlı görevlendirme: Yükseköğretim kurumlarında bilimsel araştırma ve uygulama, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmalarında, bilimsel araştırma projelerinde yürütücü/araştırmacı olarak yer almak ve bu kapsamda lisans veya lisans üstü öğretimde ders vermek ya da danışmanlık yapmak üzere süresi bir yılı geçmemek üzere haftada en az bir gün süreli görevlendirmeyi,

c) (28.05.2025 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik bent) Nitelikli araştırmacı: En az doktora derecesine sahip ve bu Usul ve Esasların birinci maddesi kapsamındaki yerlerde istihdam edilen, patent veya tasarım sahibi ya da Scopus veya Web of Sciences kapsamındaki dergilerde/bilimsel etkinliklerde/kitaplarda birinci yazar olarak en az bir yayını olan ya da Ar-Ge/Ür-Ge içerikli en az bir projede yürütücü veya araştırmacı olarak görev yapmış ya da doktora sonrası en az 3 (üç) yıl Ar-Ge/Ür-Ge içerikli sektörde çalışma deneyimine sahip Türk ve yabancı uyruklu çalışanları,

ç) Tasarım: 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında katma değer ve rekabet avantajı yaratma potansiyelini haiz, ürün veya ürünlerin işlevselliğini artırma, geliştirme, iyileştirme ve farklılaştırmaya yönelik yenilikçi faaliyetlerin tümünü,

d) Uluslararası tanınırlığı olan yabancı yükseköğretim kurumu: Yükseköğretim Kurulunca esas alınan Times Higher Education (THE), QS World University Rankings, Academic Ranking of World Universities (ARWU) ve CWTS Leiden Ranking sıralama kuruluşlarının en az birinin (17/8/2023 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik ibare) listesinde dünya sıralamasında ilk binlik (23/11/2023 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik ibare) dilimde

*(23/11/2023 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik başlık)

veya bu sıralama kuruluşlarının en az birinin alan bazlı dünya sıralamasında ilk beş yüzlük dilimde (28.05.2025 tarihli Genel Kurul Kararıyla ek ibare) yer alan yükseköğretim kurumunu,

e) Yenilik: 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen, mevcut pazarlara başarıyla sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçleri ve süreçlerin neticelerini, ifade eder.

Başvuru ve kabul şartları

MADDE 4 - (1) Kısmi zamanlı olarak görevlendirilmek isteyen araştırmacılar başvurularını çalışmak istedikleri birime yapar.

(2) (28.05.2025 tarihli Genel Kurul Kararıyla değişik fıkra) Başvurular ilgili birim tarafından incelenir ve bu Usul ve Esaslardaki şartları sağlayan araştırmacılardan çalıştırılmak istenenlerin kısmi zamanlı görevlendirme teklifleri; ilgili birim yönetim kurulunun gerekçeli uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulunun kararı, kurumların karşılıklı mutabakatı ve rektörün teklifi ile Yükseköğretim Kuruluna gönderilir. Yurt dışından görevlendirmeler için araştırmacıların en az bir yıldan beri, uluslararası tanınırlığı olan yabancı yükseköğretim kurumunda ilgili bilim alanının akademik kadrosunda öğretim üyesi/araştırmacı olarak veya bünyesinde Ar-Ge faaliyetleri yürütülen kurum ve kuruluşlarda araştırmacı olarak çalıştığını resmi evrakla beyan etmesi gereklidir. Görevlendirme mutabakatında herhangi bir kısıtlayıcı süre belirtilmediyse mutabakat iptal edilmediği sürece geçerli kabul edilir. Yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarında rektör, rektör yardımcısı, dekan, enstitü müdürü veya araştırma merkezi müdürü gibi üst düzey görev yapanlarda 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendindeki şart aranmayabilir.

(3) Yükseköğretim kurumu tarafından kısmi zamanlı görevlendirilmesi teklif edilen araştırmacılar, Yükseköğretim Kurulu tarafından bilimsel yayın ve projeleri, yetkinlikleri, ilgili alana Ar-Ge, yenilik veya tasarım açılarından muhtemel katkıları ile üniversitenin öğretim elemanı sayısı ve benzeri kriterler bakımından değerlendirilerek çalıştırılması uygun bulunan araştırmacıların kısmi zamanlı görevlendirilmelerine onay verilir.

(4) Vakıf yükseköğretim kurumları araştırmacılarla ilgili görevlendirme tekliflerini Yükseköğretim Kuruluna gönderir. Araştırmacıların görevlendirilip görevlendirilemeyeceğine bu Usul ve Esaslar dahilinde Yükseköğretim Kurulu karar verir.

(5) Kısmi zamanlı görevlendirilen araştırmacıların görev süreleri, bilimsel yayın ve çalışmaları, ders verme ve danışmanlık hizmetleri ile yükseköğretim kurumuna olan diğer katkıları dikkate alınarak aynı usulle uzatılabilir.

(6) Bir yükseköğretim kurumunda kısmi zamanlı olarak görevlendirilen araştırmacılar, bu görevlendirmeleri süresinde aynı usulle başka bir yükseköğretim kurumunda görevlendirilemez.

(7) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun ek 46 ncı maddesi kapsamında görevlendirilebilecek araştırmacı sayısı, ilgili yükseköğretim kurumunun dolu öğretim elemanı kadrosu sayısının %2'si ile sınırlıdır.

Ödenecek ücret

MADDE 5 – (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında görevlendirilen araştırmacılara fiilen görev yaptıkları gün başına ödenecek ücret ile bir ayda yapılabilecek toplam ödemeye esas gösterge rakamları, aşağıda belirtilen günlük ve aylık gösterge üst sınırlarını geçmemek üzere yükseköğretim kurumunun teklifi üzerine Yükseköğretim Kurulu kararı ile belirlenir. Belirlenen gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpılması suretiyle ödemeye esas tutarlar tespit edilir. Ücretin belirlenmesinde araştırmacının niteliği, bilimsel yayın ve projeleri, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmalarına katkısı, görevlendirme amacı ile yürüteceği görev ve faaliyetler dikkate alınır. Ücret, ilgili ayda fiilen görev yapılan günlerle sınırlı olmak üzere hesaplanır ve izleyen ayın 15’inde görevlendirilmiş olduğu yükseköğretim kurumunca ödenir. Bu madde uyarınca yapılacak ödemeden gelir ve damga vergisi kesilir. Bu kapsamda görevlendirilenlere bu madde uyarınca ödenecek ücret dışında başka bir ödeme yapılmaz.

Unvan / Nitelik	Günlük Gösterge Üst Sınırı*	Aylık Gösterge Üst Sınırı
Doktora mezunu araştırmacılar	3.000	27.000
Doçent unvanına sahip araştırmacılar	4.000	35.000
Profesör unvanına sahip araştırmacılar ile doçent unvanını aldıktan sonra en az 5 yıllık bilimsel çalışması bulunanlar	5.000	40.000

* Günlük gösterge üst sınırları, akademik nitelikleri ve çalışmaları ile alanında öne çıkan araştırmacılar için %40 artırımlı olarak uygulanabilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları personelinden bu kapsamda görevlendirileceklerin aylık, ödenek, her türlü tazminatları ve sigorta primleri ile diğer sosyal hak ve yardımları kendi kurum ve kuruluşlarınca ödenir.

(3) (23/11/2023 tarihli Genel Kurul Kararıyla ek fıkra) Vakıf yükseköğretim kurumları tarafından görevlendirileceklerin ücretleri bu maddede belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın mütevelli heyet tarafından belirlenir.

Ödev ve sorumluluklar

MADDE 6 - (1) Kısmi zamanlı görevlendirilen araştırmacılar, görevlendirildikleri yükseköğretim kurumunda lisans veya lisans üstü öğretim, danışmanlık, bilimsel araştırma ve uygulama, Ar-Ge, yenilik veya tasarım çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Bu kapsamda görevlendirilenler, Yükseköğretim Bilgi Sistemi ve YÖK Akademik veri tabanlarına kaydedilir ve kendilerine yükseköğretim kurumu uzantılı e-posta adresi tahsis edilir. Bu kimseler, görevlendirme süresince başlanılan, devam eden veya bitirilen tüm yayın ve bilimsel çalışmalarını görevlendirildikleri yükseköğretim kurumu adına yapar.

(2) Kısmi zamanlı görevlendirilen araştırmacılar, görevlendirildikleri kurumda idari görev üstlenemezler, senato üyesi olamazlar; fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu, konservatuvar, uygulama ve araştırma merkezi, bölüm ve anabilim dalı kurullarında görev yapamazlar ve bu görevlere seçilecek üyeler için oy kullanamazlar.

(3) Kadrolu öğretim üyelerinin tabi olduğu yasak, ödev ve sorumluluklar ile disipline ilişkin hükümler kısmi zamanlı görevlendirilen araştırmacılar hakkında da uygulanır.

(4) Ödev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen araştırmacıların görevlendirilmesi görev süresi dolmadan da sona erdirilebilir.

(5) Bu usul ve esaslar kapsamında görevlendirilen araştırmacı, hangi sebeple olursa olsun kurumuyla ilişkisi kesildiğinde yükseköğretim kurumunu bilgilendirmekle yükümlüdür. Kurumuyla ilişkisi kesilen araştırmacıların görevlendirmeleri de herhangi bir işleme gerek kalmaksızın sonlandırılmış sayılır.

Yürütme

MADDE 8 - (1) Bu Usul ve Esasları Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.

EK MADDE 1 – (28.05.2025 tarihli Genel Kurul Kararıyla ek madde) Üniversiteler Senato kararı ile bu Usul ve Esaslara ek olarak nitelikli araştırmacıların görevlendirilmesine ilişkin ek koşullar belirleyebilir.